

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 178

§ 178

Lausunnon antaminen hallituksen esityksestä eduskunnalle Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Valmistelijat / lisätiedot:
Savolainen Anne
Haapalehto Teemu
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus antaa ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ehdotetaan tarkennettavaksi oleskeluoikeutta koskevia vaatimuksia valtion tukemien asuntojen asukasvalintasäännöksissä. Valtion tukemiin vuokra-asuntoihin voidaan valita asukkaaksi Suomen kansalainen tai häneen rinnastettava henkilö, kun henkilön oleskelulupa täyttää laissa säädetyt vaatimukset. Esityksessä oleskelulupatyyppejä koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi, jotta ne kattaisivat ulkomaalaislain ja muiden voimassa olevien lakien nojalla myönnettyt oleskeluluvat. Erillisestä vuoden oleskelulupavaatimuksesta luovuttaisiin. Espoon kaupunki kannattaa valtion tukemien asuntojen asukasvalintasäännöksissä oleskelulupatyyppeiden täydentämistä sekä vähintään yhden vuoden oleskeluun oikeuttavan oleskeluluvan vaatimuksesta luopumista Suomen kansalaiseen rinnastettavan henkilön asukasvalinnassa. Lisäksi Espoon kaupunki toivoo, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa selvennetään ehdotettujen muutosten suhdetta kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta säädettyyn lakiin (17.6.2011/746). Lakia sovelletaan muun muassa tilapäistä suojelua saavan vastaanottoon. Lain §13 ja §14 mukaan kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle kuuluu vastaanottokeskuksen asukkaana vastaanottokeskuksen tarjoama majoitus, ellei tilapäisen suojelun piirissä oleva henkilö ole hakenut ja saanut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Asukasvalinta valtion tukemiin vuokra- ja asumisoikeusasuntoihin (ARA-asunnot) on säännelty. Asukasvalinnan tavoitteena on, että asunnot osoitetaan eniten tarvitseville ruokakunnille ja samalla pyritään monipuoliseen asukasrakenteeseen ja sosiaalisesti tasapainoiseen asuinalueeseen. Asukkaaksi voidaan valita Suomen kansalainen ruokakuntineen tai häneen rinnastettava henkilö. Suomen kansalaiseen rinnastaminen asukasvalinnassa edellyttää tällä hetkellä pääsääntöisesti sitä, että kolmannen maan kansalaiselle on myönnetty oleskelulupa vähintään vuodeksi. Vaatimus vähintään vuoden oleskeluluvasta on perustunut oletukseen oleskelun pitkäaikaisuudesta.

Ukrainasta sodan vuoksi paenneet ovat suurin ryhmä, jonka mahdollisuuksia tulla valituksi valtion tukemiin asuntoihin vaatimus vuoden oleskeluluvasta on heikentänyt. Asunnontarpeen näkökulmasta vuoden oleskeluluvan vaatimus voi myös muissa yksittäistapauksissa olla kohtuuton. Henkilöiden, joilla on syystä tai toisesta alle vuoden kestävä oleskelulupa, voi olla vaikea saada asuntoa myös vapailta vuokra-asuntomarkkinoilta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annettua lakia, vuokratulojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annettua lakia, aravarajoituslakia ja asumisoikeusasunnoista annettua lakia. Tavoitteena on, että sotaa paenneet, tilapäistä suojelua saavat voisivat tulla valituiksi valtion tukemien asuntojen asukasvalinnassa. Tavoitteena on myös selkeyttää valtion tukemien asuntojen asukasvalintasäännöksiä muiden kuin Suomen kansalaisten osalta, jotta Suomessa laillisesti oleskelevien henkilöiden oikeudellinen asema ja mahdollisuudet järjestää asuminen omatoimisesti paranisivat. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää soveltamiskäytäntöä ja vähentää epäselviä tulkintatilanteita. Asukasvalintaa koskevissa säännöksissä on myös havaittu päivitystarpeita, jotka liittyvät lähinnä oleskelulupia koskevan lainsäädännön muutoksiin.

Lausunnot esityksestä on pyydetty toimittamaan ympäristöministeriölle Lausuntopalvelu.fi:n kautta viimeistään 6.6.2023. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2023.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- HE-luonnos Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Tiedoksi